

ПАМ'ЯТІ ВАЛЕРІЯ ПЕТРОВИЧА ТРОФІМОВА ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ. 16.06.1939–19.05.2018

Надійшла гірка звістка: більше нема з нами геніального статистика сучасності Валерія Петровича Трофімова. За всіма параметрами його ім'я мало б бути у залі слави Київського національного економічного університету, в стінах якого В.П. Трофімов пройшов непростий шлях від студента до професора та завідувача кафедри.

Доля склалася так, що більшу частину свого життя він провів за межами України, але встиг зробити винятковий внесок у загальну теорію статистики, зокрема щодо поєднання кількісних і якісних аспектів побудови статистичних моделей, інтеграції динамічної та статичної варіації, врахування внутрішніх зв'язків змінних і побудови рекурентних регресійних моделей. Одним із перших вітчизняних статистиків, ще наприкінці 1960-х, він зрозумів необхідність широкого використання математичного апарату для вимірювання соціально-економічних причинно-наслідкових зв'язків. На відміну від більшості, В.П. Трофімов цей апарат застосував для перевірки теоретично обґрунтованих рівнянь. Сфера його наукових інтересів була надзвичайно широкою і охоплювала різні сектори статистики – від демографії, соціологічних обстежень та групувань даних адміністративної статистики до побудови багатofакторних моделей та програм оброблення баз даних, яка у 1970-х роках тільки з'являлася.

Практично всюди він досягав непересічних результатів. Наразі важко знайти напрям статистики, до якого В.П. Трофімов не доклав би свій талант.

Валерій Петрович мав фантастичний дар не тільки дослідника, а й вчителя. Серед його учнів академік та два члени-кореспонденти НАН України, декілька докторів та кандидатів наук, фахівці-практики не тільки в статистиці, а й в суміжних галузях.

Мені пощастило бути його першою аспіранткою, і я бачила, як цілеспрямовано і наполегливо він рухався до створення сучасної теорії статистики, теорії, що акумулювала надбання філософської школи видатного українського статистика Й.С. Пасхавера, західної школи математичної статистики, системи комп'ютерного оброблення даних.

Сучасну українську статистичну науку просто неможливо уявити без започаткованих В.П. Трофімовим напрямів, які й досі розвивають його учні та наступники, а тепер вже і їхні учні.

Світла й вічна йому пам'ять.

Е.М. Лібанова, академік НАН України